

SAMSUN'A ÇIKIŞ:

İstanbul Hükümeti Rumlarla Türkler arasındaki olayları incelemek için Mustafa Kemal'in **9. Ordu Müfettişi** olarak Samsun'a gönderdi. **Mustafa Kemal'in amacı, Anadolu'ya geçip milli mücadeleyi başlatmaktır.**

HAVZA GENELGESİ (28 Mayıs 1919) İşgalcilere karşı protestolar yapılacaktır.

- İtilaf devletlerine ve İstanbul Hükümetine uyarıcı telgraflar çekilecektir.
- Yapılan mitinglerle halkın işgale karşı birlik olması sağlanacak.
- Milli cemiyetlerin etkinliği arttıracaktır.

Havza Genelgesi'nin Önemi: Bu genelge milli mücadele ile ilgili ilk belgedir ve ilk kez işgallere karşı çıkmıştır.

AMASYA GENELGESİ (22 Haziran 1919):

1. **madde yorumu:** Kurtuluş Savaşı'nın **gerekçesi** belirtilmiştir.
2. **madde yorumu:** Kurtuluş Savaşı'nın **gerekçesi** belirtilmiştir.
3. **madde yorumu:** Kurtuluş Savaşı'nın **amacı ve yöntemi** belirtilmiştir.
4. **madde yorumu:** İlk defa milli bir kurulun varlığından bahsedilmiştir.
6. **madde yorumu:** Milli mücadele taraftarı kişilerin seçilmesine çalışılmıştır.
7. **madde yorumu:** İstanbul Hükümeti'nin ve itilaf devletlerinin Sivas kongresini engellemeye yönelik faaliyetlerine karşı önlem alınmıştır.

Amasya Genelgesi'nin Önemi:

- 📌 Kurtuluş Savaşı'nın amacı yöntemi ve gerekçesi belirtmiştir.
- 📌 Kurtuluş Savaşı için atılan ilk önemli adımdır.
- 📌 İlk defa millet egemenliğinden bahsedilmiştir.
- 📌 İlk defa İstanbul Hükümeti'nin görevini yapamadığından ve milli bir kurulun varlığından bahsedilmiştir.

BİLGİ NOTU: Mustafa Kemal, Erzurum Kongresi öncesi askeri ve resmi görevinden istifa etmiştir.

ERZURUM KONGRESİ (23 Temmuz-7 Ağustos 1919):

Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti tarafından kongre yapılmıştır. **Amaç, doğuda Ermeni devletinin kurulmasını önlemektir.**

1. **madde yorumu:** Türklerin çoğunlukta olduğu yerler ifade edilerek vatanın bölünmezliği vurgulandı.

2. **madde yorumu:** İşgallere karşı direniş hareketlerinin birleştirilmesi amaçlandı.
3. **madde yorumu:** İstanbul Hükümeti'nin teslimiyetçi politikasına karşı çıkmıştır.
4. **madde yorumu:** Milli bağımsızlık ve millet egemenliği amaçlanmıştır.
5. **madde yorumu:** Azınlıkların bağımsız devlet kurmalarına karşı çıkmıştır.
6. **madde yorumu:** Tek şart tam bağımsızlıktır.
7. **madde yorumu:** Halkın yönetim üzerindeki etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Erzurum Kongresi'nin Önemi:

- Toplanış amacı bölgesel, aldığı kararlar ulusal bir kongredir.
- 9 kişiden oluşan Temsil Heyeti seçilmiş, başkanı Mustafa Kemal olmuştur.
- İlk kez milli sınırlardan bahsedilmiştir.
- İlk kez manda ve himaye reddedilmiştir.
- Azınlıklara yeni haklar verilemeyeceği belirtilmiştir.

SİVAS KONGRESİ (4-11 Eylül 1919):

- Erzurum Kongresi kararları bazı değişiklikler ile kabul edildi.
- Manda ve himaye kesin olarak reddedildi.
- Milli cemiyetler, “**Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**” adıyla birleştirildi.
- Temsil Heyeti sayısı 9’dan 15’e çıkarıldı.

Sivas Kongresi'nin Önemi:

- ❖ Toplanış amacı ve aldığı kararlar bakımından ulusaldır.
- ❖ Manda ve himaye kesin olarak reddedilmiştir.
- ❖ Milli cemiyetler “**Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**” adıyla birleştirilerek **milli mücadelenin tek merkezden yönetilmesi amaçlanmıştır.**
- ❖ İrade-i Milliye adıyla Sivas Kongresi kararlarını duyurmak için gazete çıkarıldı.
- ❖ **Ali Fuat Paşa, Batı Cephesi Komutanlığına** atandı, bu durum **temsil heyetinin hükümet gibi yürütme yetkisini kullandığını** gösterir.

AMASYA GÖRÜŞMELERİ (20-22 Ekim 1919):

İstanbul Hükümeti adına Bahriye Naziri Salih Paşa, Temsil Heyeti adına Mustafa Kemal arasında imzalandı.

- 1- İstanbul Hükümeti Sivas Kongresini kabul edecekti.
- 2- İtilaf devletleri ile görüşülürken Temsil Heyetinin fikri alınacaktı.
- 3- Osmanlı Mebusan Meclisi açılacaktı. (İstanbul'da değil Anadolu ve güvenli bir yerinde)

Amasya Görüşmelerinin Önemi:

- ➡ **İstanbul Hükümeti Temsil Heyetini resmen kabul etti.**
- ➡ Alınan kararlardan sadece Mebusan Meclisi'nin açılması uygulandı.

MİLLÎ MÜCADELE’NİN SESİ OLAN ÇALIŞMALAR

- **İrade-i Milliye Gazetesi:** Mustafa Kemal, Sivas Kongresi’nde alınan kararları halka duyurmak, içte ve dışta kamuoyu oluşturmak için bir gazete çıkarılmasını istedi. Millî Mücadele’nin ilk yayın organı olan İrade-i Millîye gazetesi bu düşünceden doğdu. Mustafa Kemal İrade-i Milliye gazetesi için “**Benim Gazetem**” demiştir.
- **Hâkimiyet-i Millîye Gazetesi:** Mustafa Kemal Ankara’ya gittikten sonra Hâkimiyet-i Millîye adıyla yeni bir gazete çıkardı. Hâkimiyet-i Millîye gazetesi Millî Mücadele’nin resmî yayın organı oldu.
- **Anadolu Ajansı (AA):** Millî Mücadele’yi içte ve dışta savunmak, bazı çevrelerin yürüttüğü yalan haberlere karşı halka gerçekleri anlatmak için 6 Nisan 1920’de Anadolu Ajansı kuruldu.

BİR MİLLETİN YEMİNİ: MISAKIMILLÎ (2. Ünite 6. Kazanım)

TEMSİL HEYETİNİN ANKARA’YA GELMESİ (27 Aralık 1919)

Temsil Heyetinin Ankara'yı Seçme Nedenleri:

- ✓ Batı Cephesi'ne yakın olması.
- ✓ İstanbul'a yakın olması.
- ✓ Ankara'nın işgal edilmemiş olması.
- ✓ Demiryolu ve karayolunun kesişim noktasında olması.
- ✓ Şehrin güvenli konumda olması.
- ✓ Ankaralıların milli mücadeleye destek vermesi.

MİSAKİ MİLLÎ (28 OCAK 1920)

Toplantının amacı: Osmanlı'nın İtilaf devletleri ile yapacağı barış şartlarının Türk halkının kabul edileceği şekilde ortaya koymak.

Toplantı kararları: Misakı Milli'nin kabul edilmesi sağlandı.

Maddelerin Özellikleri:

1. madde yorumu: Milli sınırlar çizilerek ülke bütünlüğü vurgulanmıştır.

3. 4. maddeler yorumu: Çoğunluğun Türk olmasına güvenilmiştir.

6. madde yorumu: Devletler arasında eşitlik ilkesi sağlanmıştır.

7. madde yorumu: Kapitülasyonlar kaldırılmıştır.

Misakı Milli'nin Önemi:

- İtilaf devletleri ile yapılacak barışın esasları dünyaya duyurulmuştur.
- Vatanın sınırları çizilerek parçalanamayacağı vurgulanmıştır.
- Ulusal Egemenlik ve bağımsızlığın önemi belirtilmiştir.

İSTANBUL'UN İŞGALİ : (16 Mart 1920)

Başta İngilizler olmak üzere İtilaf Devletleri, Misakımillî kararlarının geri alınması için Ali Rıza Paşa Hükûmetine baskı yaptılar. Bunun üzerine Ali Rıza Paşa 3 Mart 1920'de istifa etti. Bununla yetinmeyen İtilaf Devletleri 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal ettiler. Türk milletine gözdağı vermeyi hedeflemişlerdi. Buna rağmen Türk milleti baskılara boyun eğmedi ve Millî Mücadele'ye desteğini artırarak bağımsızlık yolundaki azim ve kararlılığını ortaya koydu. İstanbul'un işgali, Anadolu'da büyük tepkiyle karşılandı.

Mustafa Kemal'in İstanbul'un İşgaline karşı aldığı önlemler:

- ▶ İstanbul ile haberleşme kesildi.
- ▶ İşgalin Anadolu'ya yayılmasını engellemek için Geyve-Ulukışla demir yolu tahrip edildi.
- ▶ İstanbul'da tutuklanan Türk subaylara karşılık Anadolu'daki bazı İtilaf Devleti subayları tutuklandı.

Ulusal Egemenlik: Devletin gücü olan egemenliğin doğrudan ulusa ait olmasıdır. **TBMM'nin açılması ulusal egemenlik ile ilgilidir.**

Tam Bağımsızlık: Siyasi, ekonomik, hukuki, kültürel ve tüm alanlarda özgürlük ve egemenliktir. **Misakı Milli'nin ilanı tam bağımsızlıkla ilgilidir.**

TBMM'NİN AÇILMASI (23 Nisan 1920)

TBMM Yasama ve yürütme yetkisine sahiptir. (Yasama, yürütme yargı yetkisinin tek kurumda toplanması **güçler birliği ilkesi** denir. **Bu ilkenin amacı olağanüstü koşullarda hızlı karar almak ve uygulamaktır.**)

Meclis başkanı hükümetin de başkanıdır. Meclis Hükümet Sistemi ile çalışıldığı için bu hükümete TBMM hükümeti adı verilmiştir.

BİLGİ NOTU: TBMM'nin açılması ile temsil heyetinin görevi sona ermiştir.

Amasya Görüşmeleri → Misakı Milli → İstanbul'un işgali → TBMM'nin açılması

BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI ÇIKARILAN AYAKLANMALAR (2. Ünite 7. Kazanım)

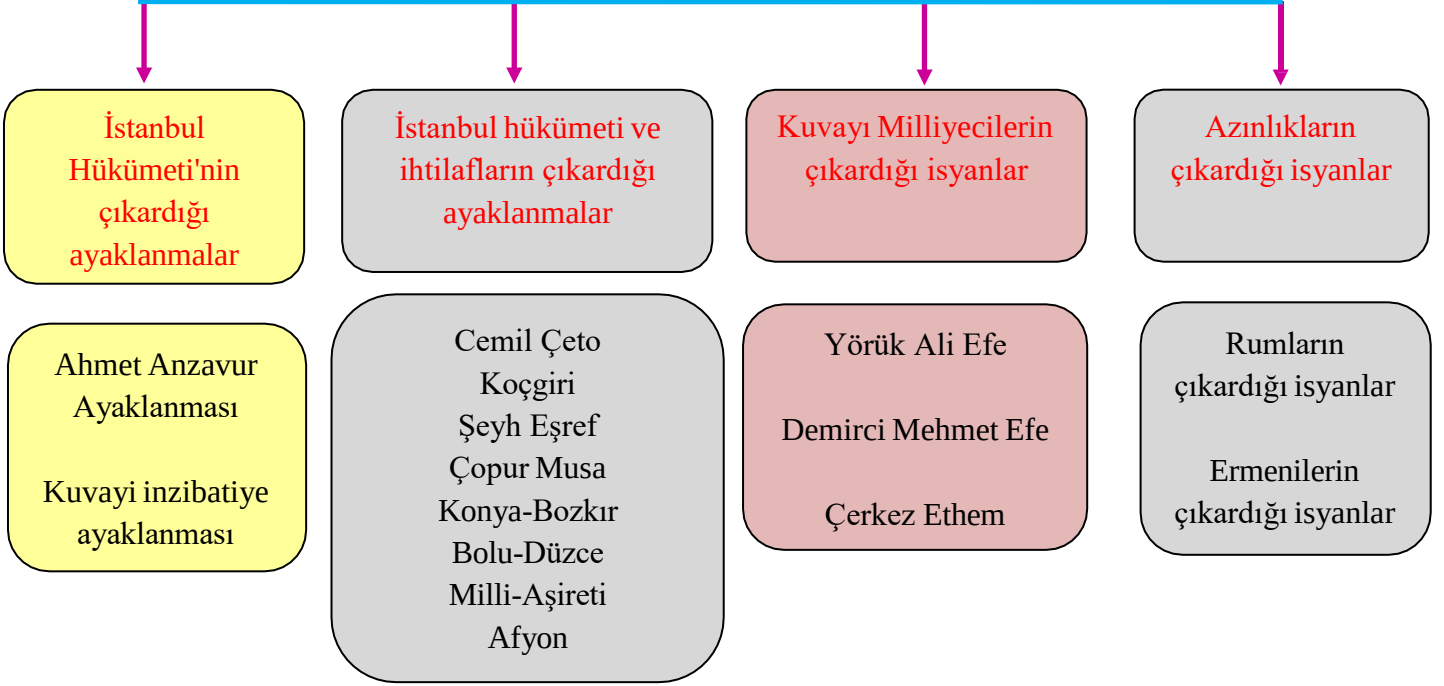
Kuvay-ı İnzibatiye (Padişah Ordusu): Kuvay-ı Milliye'yi engellemek, Kuvayı Milliye'ye karşı ayaklanmaları desteklemek için padişah tarafından kurulan orduya denir.

TBMM'YE KARŞI AYAKLANMALAR NEDENLERİ:

- Azınlıkların devlet kurma arzusu
- Bazı Kuvay-ı Milliyecilerin düzenli orduya katılmak istememesi

- İstanbul Hükümeti'nin aleyhte fetva yayınlaması
- Mustafa Kemal ve arkadaşlarının gıyabi bir mahkemede idama mahkum edilmeleri

TBMM'YE KARŞI ÇIKAN AYAKLANMALAR

TBMM'nin İsyanlara Karşı Aldığı Tedbirler:

- ◆ **Hıyanet-i Vataniye Kanunu** (Vatana ihanet kanunu) çıkarıldı.
- ◆ Hıyanet-i Vataniye kanununa uymayanları cezalandırmak için **İstiklal Mahkemeleri** kuruldu. (Bu durum TBMM'nin yargı yetkisini kullandığını gösterir.)
- ◆ İtilaf devletlerinin ve İstanbul Hükümeti'nin halkı yanlış yönlendirmemesi için **Anadolu Ajansı** kuruldu.
- ◆ Ankara müftüsü **Rıfat Börekçi**den karşı fetva alındı.
- ◆ İstanbul Hükümeti ile bütün ilişkiler kesildi.

GEÇERSİZ BİR ANTLAŞMA: SEVR ANTLAŞMASI (2. Ünite 8. Kazanım)

San-Remo Konferansı (19-26 Nisan 1920)

Amaç: İtilaf Devletleri'nin Osmanlı ile yapılacak barış antlaşmasının şartlarını belirlemek.

Yer: İtalya'nın San-Remo kenti.

İtilaf devletleri Osmanlıya barış şartlarını kabul ettiremeyince Yunanlılara ilerleme emri verdiler. Yunanlılar Balıkesir ve Bursa'yı işgal etti. İlerlemeyi engellemek için padişah antlaşmayı kabul etti. Saltanat şurasında anlaşma kabul edildi. Osmanlı'nın düşüncesi "tamamen yok olmaktansa İstanbul ve Anadolu'da küçük bir devlet olmaktı."

SEVR BARIŞ ANTLAŞMASI (10 AĞUSTOS 1920)

1. **madde yorumu:** İtilaf devletleri Osmanlı devletini savunmasız bırakarak Sevr Anlaşması'nı uygulayacak ortam hazırlamak istediler.

2. **madde yorumu:** Osmanlı Devleti'nin boğazlar üzerindeki egemenlik hakları sona ermiştir.

3. **madde yorumu:** Osmanlı askeri yönden savunmasız duruma getirildi.

4. **madde yorumu:** İtilaf Devletleri Osmanlı'nın iç işlerine karışma hakkını elde etti.

5. **madde yorumu:** Osmanlı Devleti ekonomik bağımsızlığını kaybetti.

BİLGİ NOTU: Mebusan Meclisi daha önce dağıldığından ve antlaşma Mebusan Meclisi'nde onaylanmadığı için hukuken geçersiz bir antlaşmadır. “**Ölü doğmuş**” bir antlaşmadır.

Sevr Antlaşması'na TBMM'nin tutumu:

- TBMM antlaşmayı tanımadığını bildirdi.
- Antlaşmayı imzalayanları vatan haini ilan etti.

Sevr Antlaşması'na halkın tutumu:

Türk milletine **yaşama hakkı tanımayan ölüm fermanı** gibidir. Antlaşma Türk halkı üzerinde **olumsuz bir etki oluşturmadı**, aksine vatanı işgalden kurtarma azmini artırdı.

BİLGİ NOTU: Sevr Antlaşması ölüm fermanı gibi olan ölü doğmuş, uygulanmayan bir antlaşmadır.

Sevr Antlaşması'na Mustafa Kemal'in tutumu:

Siyasi, adli, ekonomik, mali bağımsızlığı yok eden, yaşama hakkı tanımayan bizce mevcut olmayan bir antlaşmadır.

@sosyalpusulasi